

Rättsfallssamlingen

Tribunalens dom (fjärde avdelningen) av den 16 september 2013 – Villeroy & Boch Austria m.fl. mot kommissionen

(förenade målen T-373/10, T-374/10, T-382/10 och T-402/10)

”Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Den belgiska, den tyska, den franska, den italienska, den nederländska och den österrikiska marknaden för badrumsutrustning — Beslut i vilket en överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet konstateras — Samordning av prishöjningar och utbyte av känslig affärsinformation — En enda överträdelse — Ansvar för överträdelsen — Bevis — Böter — 2006 års riktlinjer för beräkning av bötesbeloppet — Förbud mot retroaktiv tillämpning — Skälig frist”

1. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kommissionens utrymme för skönmässig bedömning — Domstolsprövning — Unionsdomstolens obegränsade behörighet — Räckvidd — Gränser — Iakttagande av de allmänna principerna i unionsrätten (Artikel 261 FEUF och 263 FEUF; rådets förordning nr 1/2003, artikel 31) (se punkterna 26, 397 och 398)*
2. *Konkurrensbegränsande samverkan — Avtal och samordnade förfaranden som utgör en enda överträdelse — Begrepp — Övergripande konkurrensbegränsande samverkan — Kriterier — Ett enda mål (Artikel 101.1, FEUF) (se punkterna 32–35, 61 och 65)*
3. *Konkurrensbegränsande samverkan — Avtal och samordnade förfaranden som utgör en enda överträdelse — Begrepp — Klassificeringen som en enda överträdelse — Kommissionens utrymme för skönmässig bedömning — Åsidosättande av legalitetsprincipen inget straff utan stöd i lag — Föreligger inte (Artikel 101.1, FEUF; Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 49.1) (se punkterna 40–43)*
4. *Konkurrensbegränsande samverkan — Förbud — Överträdelser — Avtal och samordnade förfaranden som utgör en enda överträdelse — Tillskriva ansvar för ett bolag utifrån deltagandet i överträdelsen bedömd i dess helhet — Villkor (Artikel 101.1, FEUF) (se punkterna 46–48, 54, 64 och 242)*
5. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Beslut av kommissionen i vilket en överträdelse konstateras — Skyldighet att avgränsa den ifrågavarande marknaden — Räckvidd (Artikel 101.1, FEUF) (se punkterna 53, 56–58 och 76)*

6. *Konkurrens — Unionsregler — Överträdelse — Ansvar — Moderbolag och dotterbolag — Ekonomisk enhet — Bedömningskriterier — Presumtion för att moderbolaget utövar ett avgörande inflytande i sina helägda dotterbolag (Artikel 101.1, FEUF och 102 FEUF) (se punkterna 97, 155, 156 och 164)*
7. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Beslut av kommissionen i vilket en överträdelse konstateras — Bevismedel — Åberopande av en rad indicier — Erforderligt bevisvärde hos indicier som beaktas ensamma (Artikel 101.1, FEUF; rådets förordning nr 1/2003, artikel 2) (se punkterna 104, 113–115, 257, 264, 275 och 289)*
8. *Konkurrensbegränsande samverkan — Samordnat förfarande — Begrepp — Samordning och samarbete strider mot kravet på att ekonomiska aktörer självständigt skall bestämma sitt agerande på marknaden — Utbyte av information mellan konkurrenter — Konkurrensbegränsande syfte eller verkan — Presumtion — Villkor (Artikel 101.1, FEUF) (se punkterna 121, 123, 145, 148, 149, 248 och 261)*
9. *Unionsrätt — Allmänna rättsprinciper — Rättssäkerhet — Principen inget straff utan lag — Räckvidd (Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 49.1) (se punkt 157)*
10. *Unionsrätt — Principer — Grundläggande rättigheter — Presumtion om att någon är oskyldig — Förfarande på konkurrensområdet — Tillämplighet (Artikel 6.2, FEU; Artikel 101.1, FEUF; Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 47 och 48.1) (se punkt 158)*
11. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens befogenheter — Konstaterande av en överträdelse som har upphört — Berättigat intresse att verkställa en undersökning — Relevant för att förstå den konkurrensbegränsande samverkan i sin helhet (Artikel 101.1, FEUF; rådets förordning nr 1/2003, artikel 7.1) (se punkterna 302–304)*
12. *Konkurrens — Böter — Solidariskt betalningsansvar — Villkor — Ekonomisk enhet — Åsidosättande av principen ne bis idem och av legalitetsprincipen — Föreligger inte (Rådets förordning nr 1/2003, artikel 23.2) (se punkterna 324–329, 332 och 333)*
13. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens skyldigheter — Iakttagande av en skälig tidsfrist — Bedömningskriterier — Åsidosättande — Följder (Artikel 101.1, FEUF; Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 41.1; rådets förordning nr 1/2003) (se punkterna 347–352)*

14. *Unionsrätt — Principer — Förbud mot retroaktiv tillämpning av straffrättsliga bestämmelser — Tillämpningsområde — Böter för överträdelse av konkurrensrätten — Omfattas — En eventuell överträdelse på grund av tillämpning av riktlinjerna på en överträdelse som ägde rum innan dessa antogs vid beräkningen av böterna — Huruvida de ändringar som införts genom riktlinjerna var förutsebara — Åsidosättande föreligger inte (Artikel 101.1, FEUF; Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 49; rådets förordning nr 1/2003, artikel 23.2 och 23.3; kommissionens meddelande 98/C 9/03 och 2006/C 210/02) (se punkterna 371–376)*
15. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Beräkningsmetod som fastställs i kommissionens riktlinjer — Beräkning av grundbeloppet för böterna — Beaktande av överträdelsens kännetecken i dess helhet (Artikel 101.1, FEUF; rådets förordning nr 1/2003, artikel 23.2; kommissionens meddelande 2006/C 210/02, punkterna 19–25) (se punkterna 381–384)*
16. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Maximalt belopp — Beräkning — Skillnad mellan ett slutligt och ett mellanliggande bötesbelopp — Följder (Rådets förordning nr 1/2003, artikel 23.2 andra stycket) (se punkterna 388–393)*

Saken

I första hand talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2010) 4185 slutlig av den 23 juni 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/390.92 – Badrumsutrustning), i den mån det rör sökandena och, i andra hand, nedsättning av de bötesbelopp som ålagts sökandena.

Domslut

- 1) Talan i målen T-373/10, T-382/10 och T-402/10 ogillas.
- 2) I mål T-374/10 ogiltigförklaras artikel 1.7 i kommissionens beslut K(2010) 4185 slutlig av den 23 juni 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/390.92 – Badrumsutrustning) i den mån det fastställs att Villeroy & Boch AG har deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan inom sektorn för badrumsutrustning i Belgien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna och Österrike före den 12 oktober 1994.
- 3) Talan i mål T-374/10 ogillas i övrigt.
- 4) Villeroy & Boch Austria GmbH, Villeroy et Boch SAS och Villeroy & Boch – Belgium ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader i målen T-373/10, T-382/10 och T-402/10.

- 5) Villeroy & Boch AG ska bära sju åttendedelar av sina rättegångskostnader och ersätta sju åttendedelar av kommissionens rättegångskostnader i mål T-374/10.
- 6) Kommissionen ska bära en åttendedel av sina rättegångskostnader och ersätta en åttendedel av Villeroy & Boch AG:s rättegångskostnader i mål T-374/10.